

Antidote Danmark

Årsrapport 2021

Antidote Danmark 2021

Antidote Danmark arbejder for at stoppe overdosisdødsfald. Vi hjælper stofbrugere, pårørende, regioner, kommuner, institutioner og foreninger med viden om overdosishåndtering og udbredelse af antidote-næsespray, der kan forhindre, at mennesker dør af en overdosis. Antidote Danmark er støttet med en bevilling fra Sundhedsministeriet i perioden 2019-2022.

2021 og frem

Selvom vi havde håbet, at det ville være anderledes, var covid-19 stadig en stor faktor i vores – som i alle andres – arbejde i 2021. Vi har haft færre muligheder for at møde brugerne, der hvor de er, færre kurser ude i landet og færre møder med dem, der skal bruge og kende til antidote i det hele taget.

Det til trods er vi lykkedes med at holde antallet af uddannede og uddelte sæt tæt på niveau med årene før covid-19, bl.a. fordi vi har haft god gavn af vores nye onlineformat.

Indgangen til 2022 markerer også det sidste år med bevillingen fra SUM. Da vi startede, troede vi, at vi skulle være her i en kort periode og så ville andre have taget over, kommunerne have søsat egne indsatser og projekter og tallet for overdosisdødsfald være faldet. Det er desværre ikke sket i det tempo og omfang, vi håbede. Udviklingen går for langsomt. Derfor har vi også taget syv forslag til politiske ændringer, der kan forbedre arbejdet med at stoppe overdosisdødsfald væsentligt, med i rapporten her.

Der er brug for Antidote i årene frem. Vi kan det, der skal til, og udvikler og tester hele tiden nye metoder – se bl.a. nedenfor om det nyeste projekt *Kammeratredning*. Et fokus for året, der kommer, er dermed også at sørge for, at der er finansiering til at arbejde videre, indtil vi er tættere på målet: at stoppe overdosisdødsfald i Danmark.

Jakob Hartvig-Thomsen
Læge, Ph.d
Formand for Antidote Danmark

Michael Lodberg Olsen
Social iværksætter
Daglig leder Antidote Danmark

Antidote i stofmiljøet 2021

974 uddannet i at bruge antidote

924 antidotesæt udleveret

Uddannelse, der redder liv

Siden 1990'erne har vi i Danmark set omkring 250 narkorelaterede dødsfald om året – langt de fleste af disse er overdoser. Flere dør af stoffer end i trafikken, og tallet er stort set stabilt. Det anslås endvidere, at for hver én person, der dør af en overdosis, finder der 20-25 nonfatale overdoser sted – med voldsomme fysiske og psykiske omkostninger som mulig følge.

Vi ved, at viden om overdosishåndtering og udbredelse af antidote kan forhindre, at mennesker dør eller bliver alvorligt skadede.

Det gælder både, når fagpersoner på herberg, væresteder, i opsøgende funktioner i kommunerne mv. færdes i stofmiljøet og kan møde en bruger med en overdosis. Det gælder også, når brugerne selv er i miljøet og kan genkende en overdosis, bruge antidote og reagere og i sidste ende redde deres venner.

Viden giver derfor også tryghed. For det er lettere og tryggere at færdes på gaden, hvis man ved, hvad man skal gøre, hvis det skulle gå galt. Livet på gaden er hårdt, men det at kunne handle, skulle der være behov for det, giver en oplevelse af selvstændighed og sammenhold. Det er godt at kunne passe på hinanden. Det, ved vi også, at brugerne meget gerne vil.

Uanset, om man er fagperson, ansat i nattelivet, opsøgende medarbejder, pårørende til en stofbruger eller selv er bruger af stoffer, er det altså positivt at have viden om overdoser og eje og kunne bruge en antidote i en nødsituation. Derfor er kernen i arbejdet i Antidote Danmark at udbrede viden om og kendskab til antidote-næsesprayen, der redder liv.

I 2021 har vi i Antidote Danmark udbudt tre forskellige kurser, der på hver sin måde bidrager til at flere får viden om, hvordan man kan identificere og forhindre overdosisdødsfald:

- Grundkursus
- Pop-in
- Online kursus

Vi har ligeledes afholdt foredrag for i alt mere end 450 studerende landet over.

På de følgende sider beskriver vi de respektive kurser, og hvordan vi har udbredt dem i 2021.

Grundkursus

Viden om stofbrug, overdoser og brugen af antidote.

Et grundkursus varer ca. to timer og indeholder et oplæg om:

- Stoffer: Typer, forskelle, reaktioner på indtag mv.
- Stofindtagelsesrum, Fixelancen mv.
- Overdoser: Statistik, indikationer og behandling med antidote - næsespray, der redder liv.

Deltagerne får efterfølgende et diplom og kan registrere sig som 'lægens medhjælp' og få udleveret et antidotesæt, de kan tage med hjem og have med sig, når de fx færdes i stofmiljøet eller på deres arbejdspladser, hvor det er relevant.

I 2021 har vi bl.a. undervist med grundkurset, for:

- Stenbroens Jurister
- Medarbejdere i natklubben Ved Siden Af og spillestedet Pumpehuset
- SOSU A-studerende fra Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole
- Brugerforeningen af Aktive Stofbrugere (åbent møde)
- Svenstrupgård, botilbud i Aalborg Kommune

(listen er ikke udtømmende)

Fotos: Brugere og ansatte på Svenstrupgård har taget grundkursus i brugen af antidote og kan nu redde liv.

En fortælling om antidote, der redder liv

Vi indsamler løbende viden om, hvornår og hvordan antidote, vi udleverer, bliver brugt. Historien her er fra en medarbejder på botilbuddet Svenstrupgård i Aalborg:

En af vores beboere kalder værelseskald. Hans kammerat som bor på Svenstrupgård, reagerer ikke ved henvendelse, og han trækker næsten ikke vejret. De har taget nogle piller og injiceret et stof. Hvad vides ikke, men han ved at hans kammerat havde taget noget kort før, han kom på værelset.

Personalet skynder sig at henvende sig med antidote i hånden. Da der er konstateret manglende respons, dog med svag vejrtrækning, gives antidote. Beboeren reagerer efter ca 20 sek. og han bliver mere og mere klar som sekunderne går. Der er i mellemtiden ringet 1-1-2 med orientering om brug af antidote. Beboeren er dårlig, men ved bevidsthed.

Falck kommer og orienteres igen om brug af antidote. Falck konstaterer, at beboeren ikke er i livsfare fordi antidote har været i brug. Desværre ved personalet ikke, hvilket stof beboeren har indtaget, men meldingen er, at det var tale om en overdosis og der havde været brug for udpumpning og indlæggelse. Beboer kommer igen til Svenstrupgård efter indlæggelse og er meget glad!

Pop-in

Lær at redde liv med antidote

Et pop-in kursus har den fordel, at det er kort (ca 20 min. i alt), at alle kan deltage og – vigtigst af alt - at det kan ske alle steder: Ud fra vores lokaler på Onkel Dannys Plads i København, på gaden eller foran fixerum, herberger mv. I hele landet, der hvor der er brug for det og tæt på miljøet.

Deltagerne får, som med grundkurset, også et diplom og kan registrere sig som 'lægens medhjælp' og få udleveret et antidotesæt.

I 2021 har vi bl.a. afholdt pop-in kurser:

- En gang om ugen i København
- Hver anden uge i Odense
- En gang om måneden i Aarhus
- 10 kurser på Bornholm
- I Demokrati Garage, KBH NV, i forbindelse med World Overdose Day.

Foto: Kaj har sin daglige gang på gaden og har desværre set flere få en overdosis. Nu er han udstyret med antidote og kan forhindre dødsfald og skader.

Online-kursus

For fagpersoner og frivillige

Da corona brød ud i Danmark var vi nødt til at omstille vores arbejde. I 2020 fik vi derfor udviklet et online-kursus, der er tiltænkt fagpersoner, der er tilknyttet en arbejdsplads, hvor det er relevant at kende til antidote. Det er et krav, at deltagerne har kursus i førstehjælp, der ikke er mere end to år gammelt.

I 2021 er vi fortsat med at udbyde online-kurset – vi har bl.a. haft deltagere fra:

- Forsorgshjemmet Kanstrupgaard, Hadsund
- Ungetilbuddet, Brøndby
- Kofoeds Skole, København
- Forsorgshjemmet Dalhofsminde, Haderslev
- Botilbuddet Frisk-Pust, Faxe

(listen er ikke udtømmende)

Deltagerne udfylder efter endt kursus en test, så vi kan se, at de har fået indholdet med sig. Vi udleverer diplomer og antidotesæt til hhv. deltagere og/eller den aktuelle arbejdsplads.

KORSHÆR KOMPASSET

Medarbejdere på Kirkens Korshærs Kompasset har taget grundkursus i brugen og antidote og kan redde liv. Kompasset arbejder for at forbedre livsvilkår for hjemløse migranter og driver bl.a. et natterberg i Hellig Kors Kirke på Nørrebro.

Pilotprojekt på Vesterbro: Kammeratredning

En effektiv måde at få antidote ud i miljøet og tæt på stofbrugere er, at lade stofbrugere lære hinanden at identificere en overdosis og behandle den med antidote-næsespray. Oftest kaldes sådanne tiltag peer-to-peer eller bruger-til-bruger. Vi kalder det **Kammeratredning**.

I 2021 har Antidote Danmark gennemført et pilotprojekt med kammeratredning i lille skala og store resultater. Initiativet til projektet kom fra to bachelorstuderende på pædagoguddannelsen, der ønskede at sætte fokus på handlekompetencer blandt stofbrugere i relation til overdoser.

I Projektet blev stofbrugere over en periode ansat gennem ordningen *Det Sociale Frikort* til at udbrede viden om overdosis og antidotesæt til andre brugere i miljøet.

Kammeratredning er effektiv. På bare tre uger blev der uddannet og udleveret sæt til 42 brugere. Samtidig nåede de længere ud i miljøet, end forventet og end fagpersoner ellers i stand til.

Fagpersoner fulgtes med brugerne. På den måde har brugerne vist sig at kunne bygge bro mellem fagpersoner og andre brugere, og nedbryde skepsis og mistillid.

Projektet har været fokuseret på gaden på Vesterbro, og har taget afsæt i at møde brugerne, der hvor de er og gøre det fleksibelt.

Det er vores ønske, at vi kan skalere og udbrede metoden med kammeratredning i 2022 og frem.

“Det giver mening at tage noget ansvar og være allieret med andre udsatte, der benytter sig af anden medicin end mig”

Stofbruger, der har arbejdet og været en del af Kammeratredningsprojektet i 2021.

Foto: Dan, der er stofbruger og ansat i Kammeratredning har undervist medarbejdere i cykelværkstedet Baisikeli i brugen af antidote. Baisikeli har selv ansat stofbrugere på værkstedet gennem ordningen med Det Sociale Frikort.

Foto, tv: Undervisning bruger-til-bruger på gaden. Kurset tager 20 minutter og kan gennemføres alle steder.

Foto, th: Alle, der gennemfører kurset, får – udover en antidote og viden om stofbrugerførstehjælp – et diplom for deres deltagelse.

Fotos: Kursusmateriale er let og praktisk at have med rundt, så det kan bruges på gaden, lige der hvor brugerne er.

Konference: Stop overdosisdødsfald 2021

Danmarks første nationale konference om at stoppe overdosisdødsfald fandt sted den 26. oktober 2021, og var arrangeret af Antidote Danmark.

Fokus for konferencen var at samle feltet og udbrede nyeste viden om overdosisdødsfald, behandling, politik og lovgivning. Programmet kombinerede faglige oplæg og erfaringsudveksling fra mennesker med førstehåndserfaringer som brugere (se følgende side).

Deltagerne samlede en bred vifte af mennesker, der arbejder i og omkring stofmiljøet og for hvem viden og samtale om at bekæmpe overdosisdødsfald er relevant - læger, sygeplejersker, gadejurister, ansatte på herberger, væresteder, forskere mv. fra hele landet.

55 personer deltog på dagen. Konferencen blev ligeledes livestreamet og efterfølgende set 500 gange.

Alle indslag fra konferencen ligger frit tilgængeligt på <http://antidote.dk/konference/>.

Foto, øverst tv. Torben Ager og Patrick, der er tidligere bruger, var med fra Bornholm. Øverst, th: Tina Leth Sørensen, der er frivillig i Antidote Danmark og til daglig arbejder som socialsygeplejerske på Bispebjerg Hospital fortæller om, hvor let det er at redde liv med antidote.

Program | Konference: Stop overdosisdødsfald 2021

Åbningstaler

Socialborgmester Københavns Kommune **Mia Nyegaard** og stofbruger og initiativtager til Brugernes Akademi **Anja Plesner**.

Faglige indspark og oplæg

- Udbredelse af Antidote i kommuner og på hospitaler, v. **Tina Leth Hansen**, sygeplejerske, og **Michael Lodberg Olsen**, stifter og daglig leder i Antidote Danmark
- Kammeratredning. Udbredelse af Antidote via peer-to-peer, v. **Nadja Jensen**, pædagog, og **Dan**, stofbruger
- Hvad er Giftlinjen og hvilke henvendelser om overdoser får vi og hvordan kan vi bruges?
v. **Dorte Fris Palmqvist**, overlæge på Giftlinjen.
- Hvad er Institut for Retsmedicin og hvad kan vi se ud fra de obduktioner, de foretager af folk døde af overdoser? v. **Jakob Ross Jornil**, retskemiker, Ph.D, Institut for Retsmedicin Aarhus Universitet.
- Antidote på Bornholm - erfaringer om at handle hurtigt, v. **Torben Ager**, frivillig i Antidote Danmark, og tidligere stofbruger **Patrick**.
- Stop overdoser i Odense – 'Red Liv'-projektet v. **Anette Søgaard Nancke** sygeplejerske og daglig leder af Heroin klinikken Odense.
- Hvordan kan en forening og kommune starte Antidote op? v. **Jakob Hartvig-Thomsen**, læge og formand og medstifter af Antidote Danmark.
- Sundhedsministeriet har lavet et lovforslag, der forventes behandlet i Folketinget 2022, der skal gøre det mere smidigt og lettere at få Antidote ud – selv om det er et lægeordineret produkt, v. **Lars Petersen**, chefkonsulent i Sundhedsministeriet.
- En national strategi for at nedsætte dødeligheden i Norge v. **Martin Blindheim** Helsedirektoratet.

Gæster oplægsholdere på konferencen:
Tv. Dorte Fris Palmquist, overlæge Giftlinjen. Th. Sven Rasmussen, fmd.
Brugerforeningen for Aktive Stofbrugere.

Gæster og oplægsholdere på konferencen Stop Overdosisdødsfald den 26. oktober. På scenen var bl.a. Mia Nyegaard, dav. Socialborgmester i Københavns Kommune (herover) og Patrick, der er tidligere stofbruger (tv). Sidstnævnte fortalte om, hvordan unge har lært at bruge antidote og redder liv på Bornholm.

Viden om unge, stoffer og covid-19

Spørgeskema-undersøgelse 2021

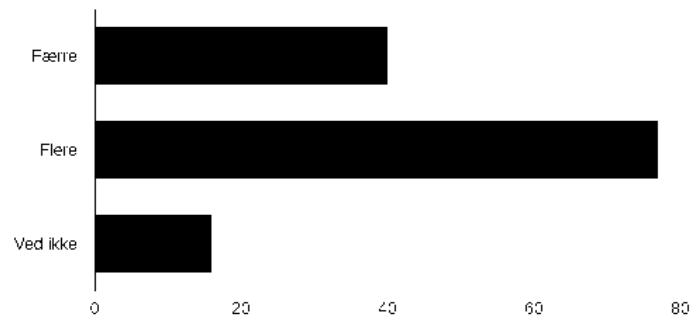
Antidote Danmark har under nedlukningen ifm. covid-19 gennemført en undersøgelse af, hvordan unges forbrug af stoffer har set ud under nedlukningen.

Overdoser foregår ikke kun i de åbne stofscener med massivt stofbrug men også i mindre grupper og i det rekreative stofbrug – også blandt unge. Under coronapandemien fik Antidote Danmark forskellige meldinger fra unge om et øget stofbrug under nedlukningen. Det valgte vi at undersøge. Jo mere faktuel og fordomsfri viden, vi har til rådighed, des bedre kan vi forebygge overdosisdødsfald.

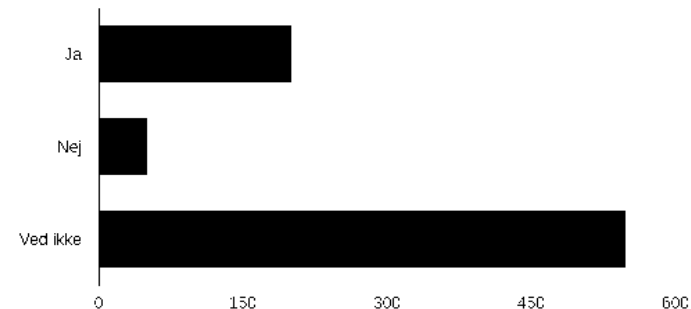
Resultatet af undersøgelsen viste, at en væsentligt del af de adspurgte unge har taget flere stoffer under nedlukningen.

Resultatet viste også, at et flertal af de adspurgte ikke forud for undersøgelsen vidste, at der findes en modgift mod overdosis af opioider. Det fortæller os, at der fortsat er et behov for at udbrede viden om og adgang til antidote – også i den unge del af befolkningen.

Har du taget færre eller flere stoffer under corona-nedlukningen?

Findes der en modgift mod overdosis med opioider?

Undersøgelsen er gennemført som online spørgeskema i perioden 22. april til 4. Juli 2021. Undersøgelsen har 796 respondenter og en gennemførselsprocent på 98,2. Respondenterne fordeler sig geografisk jævnt over regionerne.

Kommunikation om arbejdet i Antidote

Arbejdet med at udbrede viden om overdosisdødsfald, antidote og muligheden for som bruger, fagperson eller frivillig at uddanne sig til at redde liv, kræver også, at vi kommunikerer om det, vi gør.

Vi bruger hjemmesiden antidote.dk og hovedsageligt sociale platforme – Facebook og Instagram som de primære.

I 2021 nåede vi **2.827** følgere på Facebook. Vi har en samlet rækkevidde på vores opslag på **67.028** personer fordelt over hele året. Et af de opslag, der nåede længst ud, var et opslag om, at natklubben Ved Siden Af havde uddannet alt deres personale i brugen af antidote.

Vi bruger også Facebook til at invitere interesserede til vores løbende pop in-arrangementer, til at promovere konferenceaktiviteter.

Resultater

Rækkevidde på Facebook-side ⓘ

67.028 ↑ 39,1 %

Instagram-rækkevidde ⓘ

2354 ↑ 100 %

Vi kan stoppe overdosisdødsfald sammen

*I Antidote Danmark arbejder vi hver dag på at stoppe overdosisdødsfald, men vi kan ikke alt alene. Der er brug for ændringer i lovgivningen, i måden vi bearbejder data på området og yderligere udbredelse af viden nationalt og lokalt. Der er brug for flere trygge steder for brugerne at indtage stof og ikke mindst mere direkte adgang til modgift, der redder liv. Her er **seks forslag**, der kan gøre en forskel:*

1. Lav en national handleplan for at nedsætte dødeligheden. Der konkretiserer, hvordan man både nationalt og lokalt kan øge forebyggelsen af overdosisdødsfald og identificerer mål, krav og indsatser, der rent faktisk flytter noget på området.
2. Gør antidote – næsesprayen, der redder liv – til håndkøbsmedicin. Det vil øge tilgængeligheden markant med forhåbning om at udbrede modgiften hos en svært tilgængelig og tabuiseret målgruppe, der ofte ikke ønsker at vise de bruger stoffer. Medicinen har ingen bivirkninger og kan være livreddende. Det er håndkøbsmedicin i bl.a. USA, Canada, Australien, Frankrig, Skotland og Italien.
3. Gør det lovpligtigt, at *alle* stofbrugere skal have tilbudt kursus i førstehjælp og udlevering af modgift ved indskrivning i kommunal, regional, statslig og privat behandling. I dag er det kun opiatbrugere i behandling, der får kurset tilbudt.
4. Opdatér data med løbende udgivelse af antallet af narkotikarelaterede dødsfald fra måned til måned eller kvartal til kvartal, så alle aktører bedre og løbende kan se udviklingen. I øjeblikket arbejder vi med op til halvandet år gamle tal.
5. Etabler flere fixerum/stofindtagelsesrum i Danmark. Ingen stofbruger er død af en overdosis i noget fixerum i hele verden.
6. Afkriminaliser stofbrugere jvnf. Portugal-modellen. Afkriminalisering vil føre til færre overdosisdødsfald, færre skader, mindre kriminalitet og flere i behandling.

Antidote i stofmiljøet 2021

Vi har i 2021 uddannet 974 personer i at bruge antidote. Vi har udleveret 924 antidotesæt.

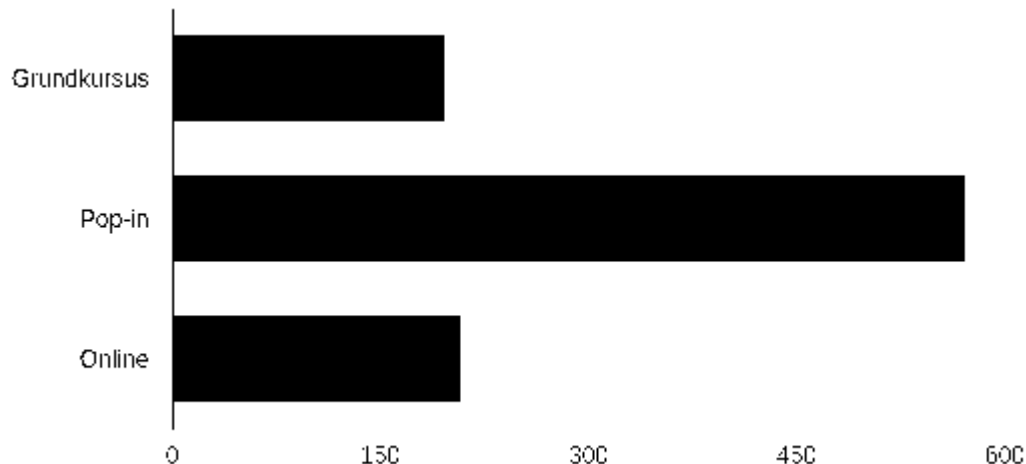
På de følgende sider præsenteres detaljeret data om hvem og hvordan, vi har udbredt Antidote i stofmiljøet i 2021.

Antal gennemførte kurser fordelt på type

Vi har i 2021 gennemført uddannelse for i alt 974 personer.

De fordeler sig på hhv. grundkursus, pop-in/up og online med en klar overvægt på pop-in.

Den kursuskategori tegner sig for uddannelse af 58,6 pct., mens 21,3 pct. har deltaget online og 20,1 pct. har deltaget i et grundkursus.

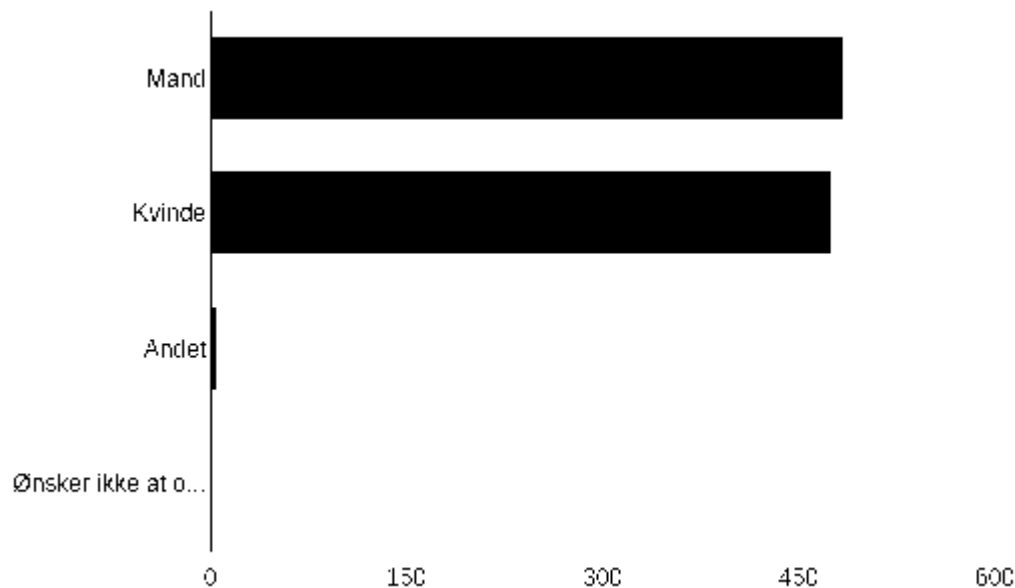

Deltagere på kursus fordelt på køn

Kønsfordelingen blandt deltagere på vores kurser (alle tre kategorier samlet) er stort set lige mellem mand og kvinde.

50,2 pct. svarer, at de er mænd, 49,2 pct. svarer, at de er kvinder.

Kategorien 'andet' og 'ønsker ikke at oplyse' tegner sig for de resterende 0,6 pct.

Deltagere på kursus fordelt på tilknytning til stofmiljøet

Der er en klar overvægt af deltagerne på vores kurser, der svarer 'ja' til spørgsmålet om, hvorvidt de selv er tæt på stofmiljøet.

91,5 pct. svarer ja, 8,5 pct. svarer nej.

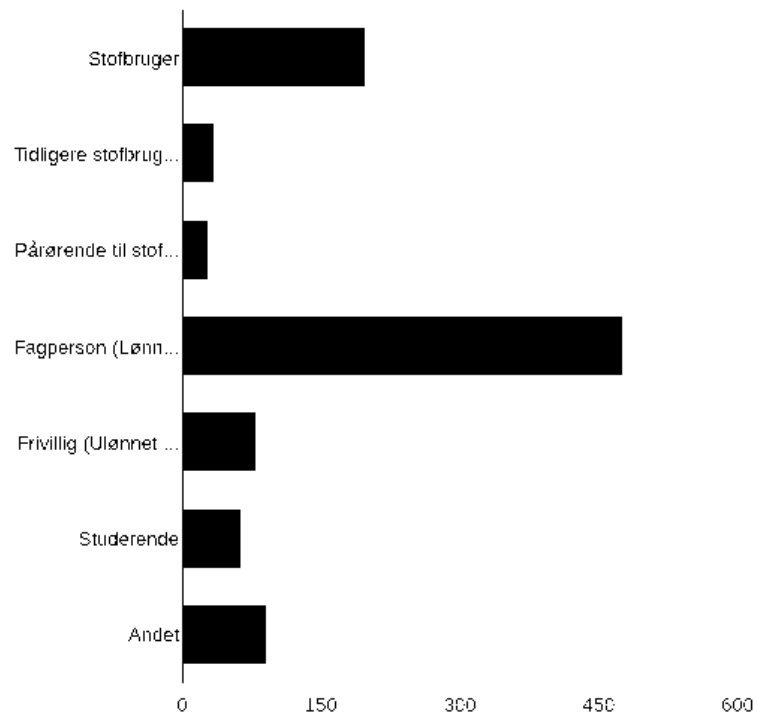
Deltagere på kursus fordelt på baggrund

Deltagerne på vores kurser fordeler sig særligt på kategorierne 'fagperson, lønnet' og 'stofbruger'.

49,3 pct. af deltagerne er fagpersoner, der fx arbejder på herberg, i opsøgende funktioner på gaden, i natteliv o.a.

20,4 pct. af deltagerne er stofbrugere. 3,5 pct. er tidligere stofbrugere og 2,8 pct. af pårørende til stofbrugere.

Studerende, frivillige og kategorien 'andet' tegner sig til sammen for de sidste 24 pct.

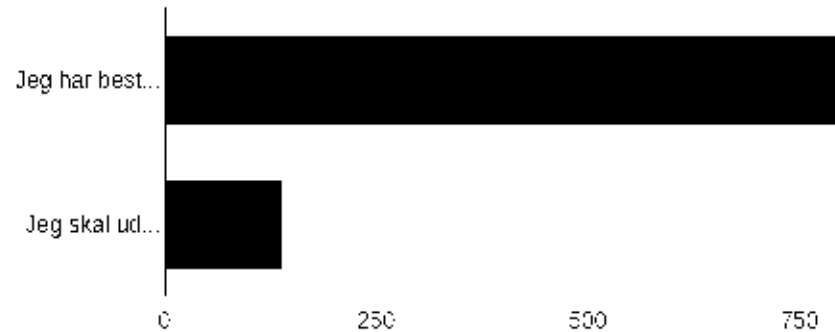

Antal udleverede sæt fordelt på årsag til udlevering.

I 2021 har vi i alt uddelt 942 sæt antidote.

Ud af dem er de 85,2 pct. udleveret til personer, der har bestået et kursus og skal have udleveret et sæt for første gang.

De 14,8 pct. er udleveret til personer, der tidligere har taget et kursus og har brug for at få udleveret et nyt sæt.

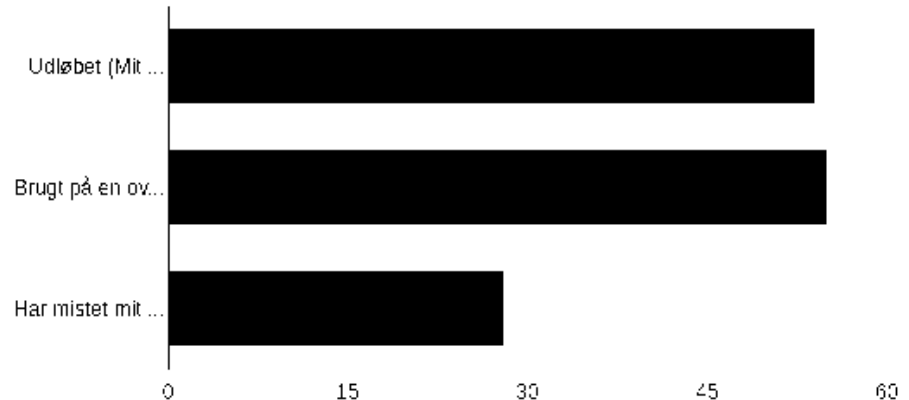

Årsager hos de, der svarer, at de skal have udleveret et nyt sæt

De personer, der tidligere har taget et kursus og har brug for at få udleveret et nyt sæt, angiver årsagen dertil.

En lille overvægt angiver at have brugt deres sæt på en overdosis. Det gør 40,1 pct.

For 39,4 pct. gælder det, at sættet har overskredet sin holdbarhedsdato og derfor skal byttes.
20,4 pct. angiver at have mistet deres sæt.

Antidote Danmark

Bestyrelse

Jakob Hartvig Thomsen, læge, formand

Anders Bang, læge

Carl Martin Söderström, læge

Mads Bang-Nielsen, management consultant

Marianne Abildgaard, ass. producer/fundraising, kasserer

Tina Leth Hansen, sygeplejerske

Sekretariat

Michael Lodberg Olsen, stifter og social iværksætter

Rie Ljungmann, sekretariatsleder

Mie Dahl-Hansen, sygeplejerske

Frivillige

50 frivillige læger, sygeplejersker o.a. fra hele landet bidrager ligeledes til Antidote Danmarks arbejde med at udbrede viden om og stoppe overdosisdødsfald.

Antidote Danmark

Onkel Dannys Plads 1. 1
1711 København V.

Tlf. 2292 9040
info@antidote.dk

www.antidote.dk
facebook.com/antidotedanmark